

Vajanského poňatie geniality v kontexte Kantovej koncepcie génia

Štefan Haško

Abstrakt:

Cieľom predloženej práce je pokus o pomenovanie a čiastočnú konštrukciu Vajanského poňatia geniality v kontexte Kantovej koncepcie génia. Fundamentom zvoleného výskumu, t.j. vzájomnej komparácie a analýzy, je v rámci nastolenej témy práve otázka zlúčiteľnosti estetických pozícií obidvoch mysliteľov.

Úvodná časť je najmä výsledkom úsilia poukázať na tie filozofické závery vyslovené v Kantovej koncepcii génia a vo Vajanského myšlienkach tykajúcich sa kategórie autora - génia, ktoré môžeme na pôde estetickej teórie azda nesporne považovať za súhlasné, alebo prinajmenšom „znášanlivé“.

Status ústrednej problematiky práce však prináleží analýze postrehov, ktoré je možné interpretovať a predkladať ako argumenty k prehodnoteniu ponúkajúcej sa odlišnosti Vajanského a Kantovho chápania geniality. Týka sa to jednak otázky pôvodnosti – originality a taktiež nezainteresovanosti uměleckého tvorca.

Vajansky's Understanding of Genius in the Context of Kant's Conception of Genius

Abstract:

The aim of the work is to conduct an experiment of identifying and partial analysis of Vajansky's understanding of genius in the context of Kant's conception of genius. The foundation for the chosen study, i.e. mutual comparison and analysis, is the question of rapport of aesthetic viewpoints of both thinkers.

The introductory part focuses on philosophical conclusions expressed in Kant's conception of genius and Vajansky's contemplation of the author - genius category, which we could claim on the grounds of aesthetic theories to be comparable or at least able to "get along."

The key point of this paper rests in the analysis of observations, which we are able to interpret and translate as arguments for reassessing the distinct understanding of genius in the works of Vajansky and Kant. This concerns on one hand the question of origin – uniqueness and on the other, the disinterestedness of the artist.